

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 208/2023
14.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Бојане Пауновић, Биљане Синановић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 3. у вези става 1. и 2. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Радислава Маравића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Смедереву К 16/21 од 08.07.2022. године и Апелационог суда у Београду Кж1 924/22 од 07.12.2022. године, на седници већа одржаној дана 14.03.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као делимично основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Радислава Маравића, у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) Законика о кривичном поступку у вези члана 54. став 3. Кривичног законика и **ПРЕИНАЧАВА СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Кж1 924/22 од 07.12.2022. године, тако што Врховни касациони суд окривљеног АА због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 3. у вези става 1. и 2. Кривичног законика, **ОСУЂУЈЕ** на казну затвора у трајању од 2 (две) године, док се поднети захтев за заштиту законитости, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, **ОДБИЈА** као неоснован.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Смедереву К 16/21 од 08.07.2022. године, окривљени АА оглашен је кривим да је извршио кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 3. у вези става 1. и 2. Кривичног законика и осуђен је на казну затвора у трајању од 2 године и изречена му је мера безбедности одузимање предмета прецизно наведених у изреци првостепене пресуде. Истом пресудом одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљеног и исти је обавезан да Вишем јавном тужиоцу у Смедереву уплати износ од 34.257,94 динара и суду на име паушала износ од 10.000,00 динара, све у року од 15 дана од правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 924/22 од 07.12.2022. године, усвојена је жалба Вишег јавног тужиоца у Смедереву и преиначена пресуда Вишег суда у Смедереву К 16/21 од 08.07.2022. године само у погледу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Апелациони суд у Београду окривљеног АА због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 3. у вези става 1. и 2. Кривичног законика, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од 2 године и 6 месеци, док је жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Радислава Маравића одбијена као неоснована и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Радислав Маравић, због повреде закона, са предлогом да Врховни касациони суд поднети захтев за заштиту законитости усвоји и другостепену пресуду преиначи, тако да окривљеног АА огласи кривим за кривично дело из члана 348. став 1. Кривичног законика или да побијане пресуде укине и списе предмета врати на поновно суђење првостепеном суду.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је на седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је по оцени навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Радислава Маравића је делимично основан и то у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. КЗ, док је у односу на повреду поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, неоснован.

По налажењу Врховног касационог суда, основано бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је другостепени суд доношењем побијане правноснажне пресуде, учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, на штету окривљеног, с обзиром на то да је одлуком о кривичној санкцији повредио одредбу члана 54. став 3. КЗ, којом је прописано да се околност која је обележје кривичног дела не може узети у обзир и као отежавајућа, односно олакшавајућа, изузев ако прелази меру која је потребна за постојање кривичног дела или одређеног облика кривичног дела или ако постоје две или више оваквих околности, а само једна је довољна за постојање тежег, односно лакшег облика кривичног дела.

Из списка предмета и правноснажне другостепене пресуде произилази да је другостепени суд у побијаној пресуди утврдио да је приликом одлучивања о врсти и висини кривичне санкције првостепени суд пропустио да као отежавајућу околност на страни окривљеног цени количину ватреног оружја и муниције коју је окривљени неовлашћено држао из ког разлога је Апелациони суд у Београду уважењем жалбе јавног тужиоца, првостепену пресуду преиначио у погледу одлуке о казни тако што је окривљеног за кривично дело из члана 348. став 3. у вези става 2. и 1. КЗ осудио на казну затвора у трајању од 2 године и 6 месеци.

Према томе, другостепени суд је чињеницу да је окривљени неовлашћено држао ватрено оружје и муницију у већој количини, што је квалификаторна околност и обележје кривичног дела из члана 348. став 3. у вези става 1. и 2. КЗ, за које је окривљени правноснажно оглашен кривим и осуђен, окривљеном ценио и као отежавајућу околност. При том, већа количина оружја, муниције или средстава је неопходан услов за постојање овог облика кривичног дела, а суд није утврдио да прелази меру која је потребна за његово постојање. Поступајући на наведени начин другостепени суд је повредио одредбу члана 54. став 3. КЗ, која прописује забрану двоструког вредновања према ком принципу није дозвољено да се нека околност вреднује два пута: први пут од стране законодавца, кад је он предвиђа као конститутивни елемент кривичног дела (или као квалификаторну или привилегујућу околност), а други пут приликом одмеравања казне. Како је Апелациони суд у Београду приликом одмеравања, односно утврђивања казне за кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 3. у вези става 1. и 2. КЗ узео у обзир и као отежавајућу, ону околност која је обележје тог кривичног дела, за које је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом и самим тим исту околност вредновао два пута, то је другостепеном пресудом и то одлуком о кривичној санкцији повређен закон на штету окривљеног – члан 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. КЗ, како се то основано указује у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд је усвојио као делимично основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у односу на повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. КЗ, коју повреду је отклонио преиначењем побијане правноснажне другостепене пресуде у погледу одлуке о казни, тако што је окривљеног на основу одговарајућих законских одредби, за кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 3. у вези става 1. и 2. КЗ осудио на казну затвора у трајању од 2 (две) године. Врховни касациони суд налази да је овако одмерена казна адекватна утврђеним олакшавајућим и отежавајућим околностима у редовном кривичном поступку, те да је нужна и довољна да се њоме оствари сврха изрицања кривичних санкција из члана 4. КЗ као и сврха кажњавања из члана 42. КЗ.

У преосталом делу поднетог захтева за заштиту законитости бранилац је навео да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, јер је првостепени суд прекорачио оптужбу, на тај начин што иако је оптужницом Вишег јавног тужиоца у Смедереву окривљеном стављено на терет да је неовлашћено држао ватрено оружје, чије држање грађанима није дозвољено и муницију у већој количини, пресудом Вишег суда у Смедереву окривљени је оглашен кривим за неовлашћено држање ватреног оружја и муниције у већој количини и то аутоматске пушке и 436 метака калибар 7,62mm, од тога 432 муниција за пушку калибра 7,62mm за тзв. обичним зрном, а 4 метка са истим калибром са панцирно запаљивим зрном које грађани иначе не могу набављати.

Напред изнети наводи браниоца окривљеног од стране Врховног касационог суда оцењени су као неосновани.

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП, прописано је да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе, садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. Дакле између оптужбе и пресуде мора да постоји идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела. Самим тим, прекорачење оптужбе подразумевало би измену чињеничног описа радње извршења кривичног дела описаног у оптужном акту и то додавањем веће криминалне активности воље окривљеном, којим се отежава положај окривљеног у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

Наиме, из списка предмета произилази да је оптужницом Вишег јавног тужиоца у Смедереву КТО 10/21 од 28.10.2021. године окривљеном стављено на терет да је извршио кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 3. у вези става 1. и 2. КЗ и у чињеничном опису дела које му је стављено на терет наводи се да је „неовлашћено држао ватрено оружје, чије држање грађанима није дозвољено и муницију у већој количини...” наводећи као оружје чије држање грађанима није дозвољено, једну полуаутоматску пушку карактеристика означених у оптужници и 436 метака.

Потом је суд прибавио налаз и мишљење вештака Зорана Васовића, који је појаснио да је полуаутоматска пушка врста оружја која припада арсеналу оружја ЈНА и да је то оружје које грађани могу држати и припада категорији „Б“, а од 436 метака пронађених код окривљеног утврдио је да 432 метка спадају у муницију коју грађани могу држати уколико поседују оружани лист за пушку овог калибра, а да су 4 метка са панцирно запаљивим зрном и грађани их иначе не могу набављати.

Виши суд у Смедереву је пресудом К 16/21 од 08.07.2022. године окривљеног осудио да је „неовлашћено држао ватрено оружје и муницију у већој количини,... без дозволе надлежног органа држао једну полуаутоматску пушку М-76, фабричког броја ..., калибра 8x57mm, 436 метака калибра 7,62x39mm, од тога 432 муниција за пушку калибра 7,62x39mm за тзв. обичним зрном, коју врсту муниције грађани могу држати уколико поседују оружани лист за пушку овог калибра, а 4 метка истог калибра са панцирно запаљивим зрном које грађани иначе не могу набављати са овим типом зрна...”.

Дакле, првостепени суд је несумњиво изменио оптужни акт након што је прибавио налаз и мишљење вештака Зорана Васовића, те је уподобио оптужни акт утврђеном чињеничном стању и изоставио да се ради о ватреном оружју чије држање грађанима није дозвољено, те разложио муницију на напред наведени начин, али с обзиром да се ради о већој количини муниције, то квалификаторна околност и даље постоји, а како је чињенични опис у изреци пресуде остао у границама чињеничног описа из оптужног акта, односно границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, то није повређен идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног, како се то неосновано захтевом указује, о чему је и другостепени суд на страни 3 пасус 2 и 3 другостепене пресуде дао јасне и довољне разлоге које Врховни касациони суд прихвата као правилне и у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП на ове разлоге и упућује.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП, члана 491. став 1. и 2. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**